

Čakrt, Michael, skladatel, narozen 15. 1. 1924, Brno, zemřel 25. 6. 1997, Turnov.

Narodil se v rodině předsedy senátu Nejvyššího soudu Michaela Čakrta, a jeho ženy, učitelky Věnceslavy Čakrtové, rozené Rosické. Přestože jeho rodiče byli pouze posluchači hudby, již v dětství se začal učit na housle a jeho sestra Eva na klavír. Studoval na chlapecké obecné škole (1929–34) a na Státním československém gymnáziu **na třídě Kapitána Jaroše v Brně**. Po přestěhování do Prahy v roce 1938 pokračoval ve studiu na Jiráskově gymnáziu a začal hrát na klavír. Po maturitě v roce 1942 mu byla umožněna studia na konzervatoři, **ve školním roce 1942/44** přeměněné na výrobní podnik na tašky.

V letech 1942–47 studoval kompozici u Karla Janečka na Pražské konzervatoři, současně od roku 1945 také psychologii a muzikologii (u Josefa Huttera) na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy a od roku 1946 hudební teorii na Hudební fakultě Akademie múzických umění. Ačkoliv byl původně nevěřící, během studií se stal katolíkem, a působil také jako regenschori a varhaník v kostele sv. Fabiána a Šebestiána v Liboci. V roce 1949 byl z politických důvodů ze všech vysokých škol vyloučen a přidělen do Sokolova. Zde působil jako učitel náboženství na základních a středních školách a regenschori a varhaník v kostele sv. Jakuba Staršího. Na základě režimního tlaku se po třech letech nervově zhroutil a nastoupil do sanatoria. Jeho psychickému stavu značně pomohl vztah s Marií Šiškovou (1922–2008), se kterou se v Sokolově oženil v roce 1953.

Od roku 1953 žil v Trutnově, kde nastoupil jako učitel do lidové školy umění. **S manželkou zde bydlel v malém jednopokojovém bytě v budově děkanství**. Vzhledem k tomu, že byl pro svůj buržoazní původ a politické a náboženské přesvědčení odmítnut Svazem československých skladatelů (a jeho díla tedy nemohla být vydávána), soustředil se hlavně na práci, vedení chrámového sboru a kompozice pro děti. Jeho skladatelské dílo tedy není příliš rozsáhlé, neboť naděje, že je někdo objeví v budoucnu, pro něj nebyla dostatečnou motivací. Svou skladatelskou invenci tedy uplatňoval hlavně v každodenní hře na varhany při liturgii. Zde používal mnoho improvizací, kvůli kterým byl později kárán kněžími za přílišnou uměleckost a odvádění pozornosti věřících od liturgie na hudbu. Za téměř čtyřicetiletou každodenní službu nežádal žádnou odměnu, i přesto mu v posledních letech života byla funkce varhaníka odebrána úplně v prospěch „rytmických mší“ s doprovodem kytary. Trutnovský chrámový sbor, který za jeho vedení velice prosperoval, byl krátce po jeho smrti rozpuštěn. V letech 1969–70 vykonával funkci ředitele Lidové školy umění Trutnov, odvolán byl z politických důvodů (odmítl podepsat souhlas s okupací vojsk Varšavské smlouvy).

Od roku 1970 vyučoval klavír, hudební teorii a zpěv v Lidové škole umění v Žacléři, kam byl odsunut. **Na místní malou školu denně dojížděl autobusem**. Příliš spokojený zde nebyl, avšak velice mu pomohlo přátelství s manželou Zomerovými, učitelkou hudby, kteří se do Žacléře nově přistěhovali. Ti chtěli kulturní život v pohraničním městečku oživit a vytrvale spolupracovali s Michaelem na pořádání koncertů a pozvedání úrovně školy. Mimo jiné se tak Čakrtova skladba „**Myší bál**“ pro dětský hlas a klavír setkala s velkým úspěchem na soutěži Lidových škol umění v roce 1985/86. Ve škole byl považován za nejvdělanějšího učitele, díky čemuž se mu dostalo přezdívky „pan profesor“. Dle svědectví byl při výuce velice všímavý a hodný k dětem, dbal na zajímavost a přínosnost hodin. Také je žáky a známými v pamětech často zmiňována jeho příjemná povaha a obrovský přehled nejen v hudební oblasti, ale také v oborech jak exaktních, tak humanitních.

Celý život měl problém se silnou závislostí na tabáku. Posledních sedm let života trpěl rakovinou dásně, a na její následky také zemřel. Jeho jediná dcera Agáta (narozena 1962) se po vystudování konzervatoře v Pardubicích stala zpěvačkou. Působila ve sboru Českých madrigalistů, dnes je členkou Pražského filharmonického sboru.

Dílo

1. Z Moravy a Slovenska – pásmo lidových písní pro sbor, smyčce a klavír (provedeno 1955)
- 1a. Čtyři písně z Moravy a Slovenska – klavírní doprovod
2. Klavírní sonáta
3. Pastorale Canonico pro hoboj, klarinet, smyčce a klavír
4. Prosté oratorium
5. Volné chvíle – smyčcový kvartet
6. Sonáta pro violu a klavír (provedena 1947)
7. Mše pro sbor a varhany
8. Tříhlasé dětské sbory
9. Šafářova dcera – cyklus písní pro ženský sbor
10. Z hradecké zahrádky – 5 písní pro dětský sbor a klavír
11. Trio – Sonáta pro housle, violu a klavír
12. Quartettino in Re – smyčcový kvartet
13. Sonáta pro housle a klavír
14. Quartetto – smyčcový kvartet (provedeno 1947)
15. Doprovod k houslovým etudám – pro klavír
16. Tři písně na text Jiřího Wolкера – pro zpěv a klavír (provedeno 1945)
17. Valčík pro šest rukou – pro šestiruční klavír
18. Sousedská pro šestiruční klavír
19. Menuet – smyčcový kvartet
20. Svatební pochod – pro varhany
21. Invence – pro klavír
22. Furiant pro smyčcový orchestr
23. Andante sostenuto – pro čtyřruční klavír
24. Divertimento v národním tónu – pro klavír
25. Smuténka pro Mezzosoprán a klavír – Cyklus písní na texty Jana Skácela

Zdroje

I. Lexika

ČSHS.

II. Ostatní

michael-cakrt.com/cs/

Prokop Szegény